

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK — Contich

De boekjes van A. HANS worden in alie scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 344 in en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneel-
speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in
Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. —
306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308.
De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven.
310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. —
312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Tee-
kens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan.
— 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter
van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De
Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het
Cezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323.
Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen.
— 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avont-
uur. — 327. De Reis in den nacht. — 328. De Zwarte Bende.
— 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare sol-
daat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonder-
land. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Ha-
ven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. —
336. Een brutale feeks. — 337. Vaders vrouwen. — 338.
De vlucht over de Schelde. — 339. Neels' avontuur. — 340.
De Zwarte Ruiters. — 341. De Held van Afrika. — 342.
De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den
Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vacantie.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drakkerij R. Bracke-Van Geert. — Beersode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 356.

A. HANS

Een vlaamsche jongen in Amerika

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

EEN VLAAMSCH JONGEN IN AMERIKA

I.

't Winterde fel. Jan Wallaais stapte over den weg en huiverde in zijn versleten kleeren. Hij had werk gezocht, maar geen gevonden. Hij was pas vijftien jaar en had nu wel een groote man willen zijn, om te arbeiden voor vader en moeder, broers en zusjes, want er heerschte thuis groote armoede.

Jan ontmoette een jongen man, die van het dorp kwam.

— Vien, is er bij uw baas geen jongen noodig? vroeg Jan.

— Neen, manneke. Zoekt gij werk?

— Ja...

— Ge zult er nu moeilijk vinden; het is Winter. En dan is er op den buiten niet veel te doen. Hoe gaat het met uw vader?

— Het zal nog wel een maand duren, eer hij weer zijn hand zal kunnen gebruiken. En Claas heeft ons uit 't huisje gezet, omdat we zoo ver achter zijn met de huur.

— Dat heb ik gehoord. 't Is een schande.

— We zitten nu op den zolder boven Vereeke's schuur. Moeder is ook ziek.

— 't Is triestig, hernam Vien.

Hij tastte in den zak en gaf Jan wat geld.

— Ik ben maar een boerenknecht, zei hij, en ik heb niet veel. Maar koop hiervoor een brood. Ja. 't is hier armoedig. Wat verdien ik nu, zoo'n kloeke vent! Veel te weinig. Maar na den Winter vertrek ik naar Amerika.

— Naar uw broer, Dries?

— Ja, die stelt het er goed. Ginder kan een mensch, die werken wil, vooruit geraken.

— Ik zou met u mee willen gaan...

— De reis kost duur. Ik heb er lang voor moeten sparen. Alloh, beterschap thuis.

Vien Lowage stapte voort en ook Jan ging verder.

Ja, het was thuis treurig gesteld. Vader, die een boerenwerkman was, had eenige weken geleden zijn rechterhand ernstig gewond bij het dorschen. Hij kon niet meer werken. Jan had aan den boer gevraagd, om vaders plaats te mogen innemen. Maar de man had hem uitgelachen en geantwoord, dat hij niets met kinderen

kon doen. Door moeders ziekte was de huur al ten achter. En Claas, de eigenaar, had het gezin onbarmhartig buiten gezet. Nu zat de familie op een zolder.

Jan had zoo gaarne iets verdiend, maar niemand kon of wilde hem werk geven.

't Was toen — tachtig jaar geleden — trouwens een armoedige tijd in Vlaanderen.

Jan kocht een brood met het geld van Vien, en toen begaf hij zich naar de schuur. Hij was verwonderd een rijtuig bij de hoeve van Vereeke te zien. Zou het van den dokter zijn en was moeder erger geworden?

Jan spoedde zich, maar toen merkte hij, dat het 't rijtuig was van 't kasteel. Zou de baron bij vader zijn?

Jan beklom de trap. Het was de barones, die op den armzaligen zolder stond, gevolgd door haar knecht. Ze kwam levensmiddelen, wat kleeven en dekens brengen. Ze kon niet veel Vlaamsch, maar ze deed haar best, om moeder Wallaais te troosten, die ziek op een matras lag.

— Laat ik u naar de hospitaal brenk, zei ze. Daar zal kij zijn veel beter.

— Och, mevrouw, ik kan zoo moeilijk mijn kinderen verlaten! kloeg vrouw Wallaais. Ik kan wel niet werken, maar toch aan mijn man zegen, wat er te doen is.

— Maar kij zal hier niet genees... In de hospitaal kij krijkt goede zork.

Dat was wel waar, doch moeder kon niet besluiten haar gezin te verlaten. Jan bleef aan de trap staan. Toen de barones vertrok, zag ze hem.

— Kij zijt ook een zoon van Wallaais? vroeg ze.

— Ja, mevrouw, antwoordde de knaap.

— Kij kooft van de skool?

— Neen, mevrouw, ik heb werk gezocht, maar kan er geen vinden... Ik zou zoo gaarne wat verdienen.

— Ha! dat is braaf. Wel, kij kan koom morgen naar de kasteel om wat te werk... Ik zal u verwakt om acht uur.

Er was nu toch wat vreugde op den zolder. Jan had een brood mee en met de levensmiddelen van de barones, kon ieder nu naar hartelust eten. En de kinderen zouden straks ook warmer gedeckt liggen.

Vereeke, de bewoner der kleine hoeve, kwam ook eens boven. Hij had wel gaarne de ongelukigen geholpen, maar hij was zelf ook arm. Hij had een slechten oogst gehad en sterfte in den stal. Hij zat vol zorgen.

Vereeke hoorde nu, dat de barones hulp had verleend.

— Zij is braaf, veel beter dan de baron, zei

hij. Ik heb van den baron veel leelijke woorden moeten hooren, omdat ik mijn volle pacht niet kon betalen.

De hoeve, die hij bewoonde, behoorde aan het kasteel.

— Ik kan het toch niet helpen, vervolgde hij. Mijn graan en aardappelen waren slecht en mijn beste koe is gestorven. Ik weet niet hoe ik uit de ellende zal geraken. De kinderen doen hun best, maar wat helpt het. 't Is een slechte tijd.

— Vien Lowage gaat in de Lente naar Amerika, vertelde Jan.

— Wel, Marie, Farilde en Fons spreken er ook over, hernam Vereeke. Ik ben wel al wat oud, maar nu mijn brave vrouw dood is, zou ik hier niet alleen achter blijven.

— O, mocht ik ook vertrekken! riep Jan uit.

— Zwiig toch, jongen, ge zijt nog maar veertien... en ik zou nooit gerust zijn, als ge ginder waart! verzekerde vrouw Wallaais.

— Als Jan wat ouder is mag hij van mij gaan, sprak haar man. Hier raakt hij nooit vooruit. De menschen zitten in Vlaanderen veel te licht oopen.

Zoo zat men een tijd te praten tot Vereeke vertrok.

En dien nacht droomde Jan van Amerika en een groote hoeve aldaar.

's Morgens ging hij naar 't kasteel. Fiel Vermeire, de knecht, zag hem komen en zei:

— Ja, de barones heeft me over u gesproken en ge staat onder mijn bevelen. Ge kunt beginnen met hout te kappen. En straks moet ge de koets kuischen en nog andere werkjes doen. Blijf den baron maar voor de voeten weg, want die is tegenwoordig lastiger dan ooit.

Fiel Vermeire was een brave jonkman, die echter veel te verduren had van 's barons lastig humeur. Hij toonde zich goed voor Jan, en zijn zuster Julia, die op het kasteel diende, gaf den knaap 's avonds overschot van 't eten mee.

Jan nam dat wel dankbaar aan, maar toch voelde hij de vernedering. En weer wenschte hij grooter te zijn, om beter voor zijn ouders en de andere kinderen te kunnen werken.

De Winterdagen gingen voorbij. Jan bleef op het kasteel. Soms bromde de baron tegen hem. Dat verdroeg hij geduldig. De barones zag hij zelden. De knaap was tevreden, als hij 's Zaterdag eenige franks thuis kon brengen.

Vader herstelde en kon in Maart weer gaan werken. De ergste dagen waren voorbij, al bleef moeder nog ziekelijk, en moest het kleine loon zuinig besteed worden.

Soms zocht Jan Vien Lowage op en dan vroeg hij bijzonderheden over Amerika. Vien had boekjes, waarin verteld werd van de groote boer-

derijen en de rijke oogsten. Er stonden platen bij. Jan kreeg zoo'n boekje en liet het aan Fiel Vermeire op 't kasteel en aan de dochters en den zoon van boer Vereeke zien. Wat werd er druk over Amerika gesproken!

II.

't Was nu Lente geworden en het land tooide zich met het jonge groen.

Jan moest zekeren namiddag een boodschap voor Julia, de meid van 't kasteel, doen, en was op 't dorp. Hij zag een open rijtuig naderen. Op de kussens zat in gemakkelijke houding een jonge man. Hij droeg een grijze overjas en een zeer breedgeranden hoed. Hij was goed gekleed, maar zag er toch niet voornaam genoeg uit, om van 't kasteel te zijn. En wie reed er hier anders in een koets? Deze bleek echter een huurrijtuig uit Roeselare. De paarden van 't kasteel stonden er verzorgder en glimmender voor dan het vrij magere dier, dat reeds vermoeid scheen van den tocht.

De jonge man rookte een dikke sigaar en keek welgemoed om zich heen.

— Cabman, riep hij tot den koetsier, stop there voor de Kroon... Have a drink, hé? Een great, pinte goed bier!

Het rijtuig hield voor de breede afspanning

stil De jonge man wipte uit de koets. Lisa uit de Kroon, kwam nieuwsgierig naar de deur. De reiziger groete haar luid.

— 't Is Dries Lowage uit Amerika! riep het meisje verrast. Terug uit Amerika? vroeg ze.

— Yes...

— Voor goed?

— O, no... not for goed... Ik wilde de streek eens weer zien... en ik come voor zaken ook... Geve een great pinte goed Vlaamsch bier en den cabman ook...

— En dat is zoo op 't onverwacht. Ik heb er Vien niets van hooren zeggen.

— O, how is my broeder?

— Waar uw broer is?

— No... how zijn gezondheid is?

— 'k Heb Vien nog nooit ziek geweten.

Liza's moeder kwam uit de keuken.

— 't Is Dries Lowage, de Amerikaan! riep haar dochter.

— Yes... Ha! moeder Anna... how doe joe doe?

Hij stak de waardin de hand toe.

— Ik versta geen Amerikaansch.

— Hoe dat 't gaat!

— Ha! goed. En met u ook? Gij zijt een heele heer.

— O, Amerika, fine country... Wat te verdienen voor die wil.

Nieuwsgierige burenen kwamen door de deur kijken. Dries noodigde ze binnen. En hij trakterde ze allen, lachte en snaterde opgewonden.

— Waar zou Vien zijn? vroeg hij dan.

— Ha! bij zijn baas, ergens op 't land.

— Hij moet niet meer work vandaag...

Dries zag Jan Wallaais en stak hem een frank in de hand. De jongen keek met schitterende oogen naar den Amerikaan.

— Loop een keer rap naar boer Joos. Zeg aan Vien dat zijn broer in de Kroon is... en hij sefens moet komen... zijn broer uit Amerika, zei Dries.

Jan snelde heen. Wat deed hij gaarne die boodschap.

Een ventje uit het oude-mannenhuus, dat ook van Dries' vrijgevigheid genoot, zei dat Amerika een wonderbaar land moest zijn, als een werkman van daar zoo goed gekleed weer kwam en 't geld kon laten rollen...

— Ik ben oud en versleten... en nu hebben ze me in 't gesticht gestoken. Zoo veel heb ik over kunnen sparen, zei hij.

Het ventje knipte met de vingers.

— Poor man, hernam Dries. In Amerika doen ze dat not. Er zijn geen oude-mannenhuizen... Wie werkt, vergadert money... heeft geld... Vlaanderen is een schoon landje, maar poor, dat wil zeggen arm.

— Arm voor den een en rijk voor den andere.
verbeterde de bestedeling uit het gesticht.

Dries sprong op een stoel en begon plots te zingen:

Vlaanderen, land van mijn harte.

Ik peins nog veel aan u,

Ik ben verre van u gescheiden,

En 'k zijn toch gelukkig nu...

Met werken kon ik verdienen,

Meer dan een brokke brood.

In Vlaanderen is er miserie,

Daar is de armoede groot...

En dat was zoo in dien tijd.

— Dat liedje heb ik zelf gemaakt, zei Dries.

— 't Is een schoon! riep het mannetje uit het gesticht.

— Wie zijt gij? vroeg Dries.

— Siesje Vrooie...

— Och, yes... en uw vrouw was Meetje...

— Ze leeft nog... Ze zit in 't oude-vrouwenhuis... We hadden geen geld om bijeen te blijven .. ik kon niet meer werken...

Daar stormde Vien Lowage binnen.

— Dries... Dries... is 't waar... ge zit hier! riep hij opgewonden...

Ze schudden elkaar de hand.

— Maar ge keert toch weer naar Amerika? vroeg Vien.

— O, yes... zeker...

— Want 'k ga mee...

— Ik kom u halen...

Dries wenkte zijn broer aan een tafeltje in den hoek en fluisterend vertelde hij, dat hij in Amerika zelf een hoeve zou beginnen en om eenige mannen kwam om met hem mee te werken. Ze konden allemaal een groote boer worden.

— Kent ge er zoo? vroeg Dries.

— Toch wel drie... Maarten Paaie, Bernard Vinke en dan Karel Vereeke. En die zou zijn twee dochters en zijn zoon mee doen.

— Zijn dochters?

— Zijn vrouw is dood.

— Maar hoe oud zijn die dochters?

— O, rond de twintig. En de jongen is achtien. Al kloek volk. En ze kunnen werken.

— All right! Dat ware dan zes... en wij getweeën, acht... 't Kan gaan. Maar willen ze?

— Ze hebben me er al dikwijls over gesproken. En Vereeke doet boekjes van Antwerpen komen over Amerika en Canada. Maar hij durft 't alleen niet aan. Hij is 't hier moe... Er zit nog al wat in dien man, maar hij heeft weinig land en hij kan niet meer krijgen.

Dries en Vien verlieten de Kroon. Op straat kwamen nog dorpelingen toegelopen om Dries te begroeten. Maar eindelijk gingen de beide broeders den landweg op, die naar de hoeve van loos voerde, waar Vien diende.

Dries vertelde hoe hij tot nu toe bij boeren gewerkt en er een flink loon verdiend had. Maar in 't Westen lag grond voor ieder, die zelf een hoeve wilde beginnen. Hij moest dat land ontginnen. Het was vruchtbaar, maar 't vroeg in het eerst duchtig veel werk.

— We moeten beginnen met in een hut te wonen, vertelde Dries. En we zitten daar met een hoopje alleen. Maar 't duurt niet lang of er komen meer menschen in de buurt en zoo ontstaat een dorp. Dan bouwen ze kerk en school en winkels en er komt wel een spoorweg ook. Zoo maken ze in Amerika nieuwe steden en, wie werken wil, wordt er een rijk man.

Vien luisterde gretig toe. Van 't werk was hij niet vervaard, en als het dan voor zich zelf was, op eigen land, zou hij nimmer moed verliezen.

— Maar ik blijf hier niet lang, hernam Dries.

— Wanneer wilt gij terug keeren? vroeg Vien.

— Binnen een maand...

— Dan al?

— Wat zou ik hier langer doen? Ik ga hier geen tijd verliezen.

— Als de anderen zoo gauw gereed zijn...

— Ze moeten. Hoe eer we ginder beginnen, hoe beter. 't Kan niet... onmogelijk! 't Zijn woorden die ge in Amerika niet hoort... Na een maand zijn we weg. Morgen spreken we met de

anderen. En 't moet rap geklonken zijn. En hoe minder we over onze zaken babbelen, hoe beter! De menschen niet benauwd maken voor moeilijkheden... Ze mogen niet verlegen zijn. Een keer over den Oceaan bijten ze wel door den zuren appel heen.

— Ik versta ook wel dat de gebakken ovekoken ginder niet gereed liggen, maar als ge voort kunt geraken, telt ge geen moeilijkheden.

Jan Wallaais was naar het kasteel teruggekeerd. En hij vertelde het groote nieuws van Dries Dowage's terugkeer aan Fiel Vermeire. 's Avonds sprak hij er over met de Vereeke's.

't Was een week later vergadering in de Kroon. Dries Lowage ontving daar Maarten Paaie, een langen slungel, mager en bleek, die beeerde veel van politiek te weten, want hij werkte nu en dan in de stad, waar 't volk wijzer was. Hij hield het er echter nooit lang uit en kwam dan weer naar 't dorp terug, om op kosten van zijn ouders te leven.

In de Kroon verscheen ook Karel Vereeke en zijn zoon Fons, beide kloeke kerels. En Bernard Vincke zat er, eveneens een sterke man. Ze hadden allen dadelijk toegestemd met Dries mee te trekken naar Amerika en bespraken nu nader de reis. Ook een boerenzoon, Gabriel Marke wilde mee.

Andere dorpingen kwamen luisteren.

Dries had een kaart van Amerika aan den muur gehangen en met veel Engelsche woorden door zijn Vlaamsch, vertelde hij van steden en nog te ontginnen streken.

Maar hij verzweg de ontberingen van kolonisten. Hij haalde slechts voorbeelden aan van emigranten, die arm in Amerika aankwamen en nu een groote hoeve bezaten.

De Vereeke's spraken over het groote plan ook tot Wallaais. En dan zat Jan gretig te luisteren. O, de knaap zou gaarne mee willen naar Amerika!

Zijn vader begreep dat verlangen. Hij sprak met zijn vrouw. Hier zou Jan het nooit ver brengen. Hij was nog jong, maar toch sterk. En hoe vroeger men begon in Amerika, hoe beter.

Wie weet of na vier, vijf jaar Jan niet een hoeve zou bezitten en zijn ouders. broertjes en zusjes kon laten overkomen.

Vader Wallaais sprak toen met Dries Lowage. Wallaais had het reisgeld niet.

Dries moest eens nadenken.

Op een avond kwam hij bij Wallaais. Hij zou den overtocht voor Jan betalen, maar dan moest deze hem twee jaar dienen voor den kost alleen. Na twee jaar kon Jan loon krijgen en dan ook stil aan zelf beginnen. Land lag er ginder genoeg.

Vader keurde dit akkoord goed. Jan was nu

toch nog te jong om op zijn eigen beenen te staan.

Een zuster van moeder kwam nu naaien, om voor Jans uitrusting te zorgen. Dries bezorgde geld voor lijnwaad en bombazijn. Moeder hielp wat ze kon. Menige traan viel op de kleeren, die voor Jan klaar werden gemaakt.

Maar de knaap voelde zich toch gelukkig.

En op het laatste oogenblik bood zich nog een reisgezel aan. 't Was Fiel Vermeire, de knecht van 't kasteel, die niet langer den baron wilde dienen.

III.

Jan zei moeder goeden dag. Vrouw Wallaais hield haar jongen lang omklemd. Ze weende. Ze had Jan zoo lief. En nu ging hij heel ver weg. Zeker, Dries zou goed voor hem zorgen en vader Vereeke had hetzelfde beloofd. Jan was onder trouwe hoede. Maar moeder zou hem in jaren niet meer zien.

— Ik zal veel voor u bidden! snikte ze. Wees altijd braaf en peins veel aan ons.

Eindelijk moest ze Jan laten gaan... Vader stapte mee naar het dorp, waar nu de reizigers voor Amerika samen kwamen.

Allen waren op hun post. Daar was Maarten

Paaie, netjes gekleed als een heer, zeer opgewonden, schimpend nu op de lage loonen hier. Hij, die nooit ernstig gewerkt had.

Vader Vereeke had geen nieuwe kleeren. Zijn Zondagspak, al jaren oud, was nog eens nagezien, wat versteld, maar dit kon de sporen van sleet niet verduiken. Zijn dochters Marie en Farilde, waren kloeke meisjes. Ze zaten bij een stapel pakken en babbelden nog druk met kennissen. Hun broer Fons stond daar ook.

Bernard Vincke hield zich kalm. Er lag vastberadenheid op zijn wezen. Maar dan maakte hij zich boos op Maarten Paaie, die kwaad sprak van zijn land.

— Zwijg nu met uw onnoozelen praat snauwde hij den babbelaar toe. Vlaanderen ligt me nauw aan 't harte... Ik voel dat nu... Ik weet het ook wel, dat er hier veel armoede is, en daarom ga ik er uit. Maar 't is niet noodig op Vlaanderen te schelden. Moeder ligt hier in Vlaandrens grond begraven nevens vader... en ik zal veel aan mijn vaderland peinzen ginder...

— En ik niet! beweerde Paaie.

— Wie weet hoe rap ge er weer terug keert!

— Nooit!

Daar verscheen Dries Lowage, fier als een hoofdman.

— All ready... allemaal gereed? vroeg hij. It is tijd, we zijn weg...

Hij gaf naar alle zijden handen. Er werd druk gegroet, geroepen en geweend ook door familieleden. De emigrant namen de pakken op.

— Saluut allemaal! riep Karel Vereeke. Ik neem heel mijn familie mee!

Maar hij keek toch nog eens naar het kerkhof waar zijn vrouw rustte. Wat hadden ze samen gewroet! De kinderen moesten een beter lot hebben.

— Dat manneke is toch te jong, zei een vrouw. Hoe willen zijn ouders hem laten gaan?

Ze wees naar Jan Wallaais.

Jan hoorde het niet. Hij kuste zijn vader.

— Zeg moeder nog eens goeden dag, snikte hij.

— Ja... God zegene u, jongen.

Vader gaf hem een kruisje. Hij liet zijn zoon vertrekken uit liefde.

Het gezelschap begaf zich te voet naar Roeselare. Er werd weinig gepraat. Nu en dan riep men een groet naar een kennis op den akker.

't Was een lange weg naar Roeselare. Eindelijk zag men den Sint-Michielstoren dichter bij. 't Was een heel gesleur aan de pakken en valiezen.

Dries en Vien waren voorop. Eindelijk kwamen ze in de stad.

— Recht naar de statie, beval Dries. In geen herbergen plakken!

— Ik heb toch dorst, beweerde Paaie.

— Doen wat ik zeg! klonk het terug.

— Dries Lowage moet niet peinzen, dat hij ginder mijn baas zal zijn, bromde Paaie tot Fons Vereeke.

— Maar hij weet den weg en wat zouden we doen zonder hem?

— Bah! ik zou me wel helpen; ik heb nu nog rap Engelsch geleerd.

— Is 't waar?

— Ja, en 'k zal voortdoen op het schip, ik heb mijn boek mee. Ze zullen me in Amerika niet bedriegen.

De trein voor Brugge stond klaar. De emigranten stegen in.

— Nu zijn we weg, zei Fons Vereeke.

Jan keek nog eens naar den Sint-Amandstoren die voorbij schoof, dan naar Sint-Michiels... Hij dacht aan de markt, 's Dinsdags te Roeselare.

Maar dan rees moeder's beeld op. Jan drong zijn tranen terug.

Eerst te Lichtervelde, dan te Gent moesten ze overstappen. Dries Lowage zei dat ge hier nooit een half uur achtereen in een trein kondt zitten, in Amerika wel drie dagen...

In 't landverhuizersshotel te Antwerpen overnachtten ze.

Dien avond in de volle zaal, waar ook Duit-

schers, Polen, Russen en Roemenen lagen, kon Jan niet in slaap geraken.

Hij dacht aan huis... o, hoe innig zouden ze 't avondgebed tot zijn intentie gelezen hebben! Hoe lief had hij ze allen!

Den volgenden morgen slenterden de reizigers nog even door Antwerpen. Dries Lowage zei telkens dat ze in Amerika nog wel andere oogen zouden open trekken...

Jan schreef nog gauw een briefje naar huis.

Te twaalf uur moesten ze aan boord zijn. 't Was nog een zeilschip. Dries toonde hier thuis te zijn. Hij zocht de slaappleatsen op, liet er de pakken en valiezen zetten; hij wees de eetzaal.

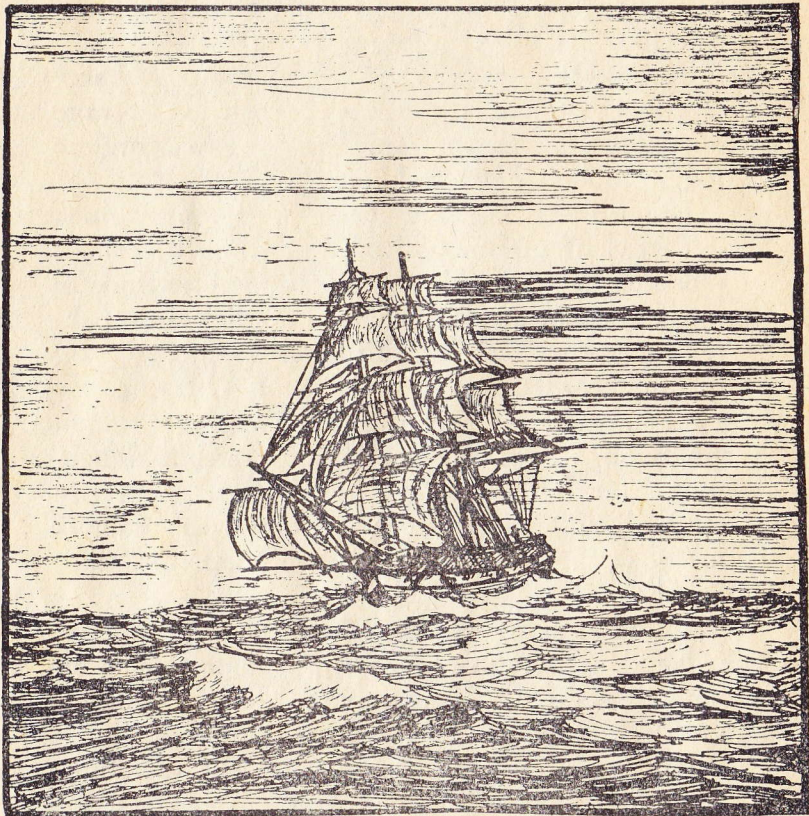
Dan keerden allen naar het dek terug. Ze leunden over de verschansing. Reizigers kwamen aan boord. Koffers werden nog steeds aangevoerd. Jan herkende de zijne. 't Leek hem zoo zonderlijk dat die koffer, verleden week door 't boodje naar Roeselare meegenomen, nu hier verscheen.

Op de kaai en aan boord werd veel geweend. Er hadden roerende tooneeltjes plaats. De loopplanken werden weggeschoven. Men zwaaide en wuifde, riep en schreeuwde. De boot voer af.

Jan zag alles voor hem als in een warreling. Zijn blik reikte verder dan Antwerpen, heel tot aan 't eigen dorp.

— Vader, moeder, broertjes, zusters, pre-
velde hij.

O. wat had hij ze allen lief!

Maar hij vertrok met hoop en moed.
Den volgenden dag was het schip in volle zee.

De kleine karavaan reist over de wijde, een-
zame vlakte. 't Is een rij ruwe wagens, door ossen
getrokken... Twee karren door wijten bedekt,
dienen tot verblijf. In de eene zit Karel Vereeke
met zijn zoon en dochters en Jan, en in de twee-
de huizen de mannen. Op een anderen wagen ligt
landbouwgerief, zaaigran, met voedingsmidde-
len, gemeenschappelijk bezit. Eenige koeien en
ossen loopen mee.

Zoo begeven de Vlamingen zich naar de prai-
rie Ze hebben dit alles in de laatste stad, waar ze
verbleven, gekocht. Dries Lowage had op een
bank geld geleend. De overigen hebben diepen
eerbied voor hem. Geld verkrijgen voor zwer-
vers, die niets bezitten dan hun armen en spie-
ren, dat is knap gedaan.

Amerika viel nu toch tegen. Ja, te New-York
hadden allen groote oogen opgezet. En elders
ook nog wel. Maar nu de eindeloze vlakte... ze
scheen de gevoelens neer te drukken.

Waar moesten ze nu eigenlijk zijn? Dat wist
alleen Dries Lowage. Hij was een tijd afwezig
geweest en had voor ieder land gekocht aan klei-
nen prijs.

— We zijn eigenaar! schertste Vermeire. We
gaan naar onze proprieteit. En Dries zegt, dat we
meer land hebben dan de baron.

Ze hadden al kolonies gezien en ze wisten een beetje, hoe 't hun zou gaan. Maar nu zagen ze voor zich niets dan de naakte, wijde vlakke. En nog moesten ze voort.

Paaie had wel gevraagd aan Dries, waarom ze hier niet konden beginnen.

— Omdat we geen slecht maar goed land moeten hebben, antwoordde Lowage. En als ge het nu al beu zijt, kunt ge terug keeren.

Dries Lowage was kort van stof. Hij leek hier heel anders dan in Vlaanderen. Behalve Paaie, hadden allen ontzag voor hem. Wat zouden ze zonder Dries beginnen?

Er was hier geen weg meer. De wagens hobbelden over de prairie. Karel Vereeke begreep niet wat er van worden moest... Maar Fons zei dan, dat Dries wel wist waar hij hen bracht.

Voort trekt de karavaan. Nu begrijpt ieder, waarom Dries hier niet blijft. Na het stekelig gras volgt een vlakke van zand. Er groeit niets, geen struik, geen boom, zoover de blik reikt. En dat is heel ver, want geen hindernis stuit het oog.

— De wereld is toch groot, zegt Vereeke.

— Als Lowage maar den weg kent, twijfelt Paaie voortdurend.

Vermeire blijft geestdriftig. Hij heeft een onbegrensd vertrouwen in den aanvoerder. En hij

denkt aan 't beloofde land, zijn eigendom, meer dan de baron er bezit.

's Avonds maken ze een vuur. Dries heeft op een der wagens brandhout mee. Hij denkt aan alles. De koeien worden gemolken. De meisjes koken pap. En rond het vuur eet men.

— Ze moesten ons van thuis hier eens zien zitten, zegt Vermeire dan, denkend aan het dorp. Maar ze kunnen wachten. We komen wel eens terug in een koets van Roeselare, als groote heeren... En dan trakteer ik al de oudjes uit 't godshuis.

Na de zandvlakte bereiken ze weer prairiegras dat wuift in den wind. Dries maant tot geduld aan. Ze zijn er nog niet. Drie dagen nog.

Eindelijk op een avond zegt Lowage:

— We zijn er... Hier is ons land... we zullen 't morgen verdeelen. En dan begint ieder seffens te ploegen. En daarna zaaïen. En we maken huisjes van leem en hout.

Toen riep Fiel Vermeire uit:

— Morgen... ho, 'k zou nu al willen den os voor mijn ploeg spannen. Mijn handen jeuken om te werken...

Dries is tevreden dat hij zijn compagnie toch tot hier heeft meegekregen. Alleen had hij niet naar de prairie kunnen gaan. Daarom haalde hij volk uit Vlaanderen.

Dan is het stil om het vuur.

Bernard Vincke is naar een der wagens gegaan. Hij haalt zijn harmonica. Hij had die te lief om ze achter te laten.

Even denkt hij na. Wat zal hij spelen? En dan barst de Vlaamsche Leeuw los. Fier klinkt het lied over de barre ongerepte vlakke. Ginder is niemand om het te hooren. In de verte blaft alleen een prairiehond, opgeschrikt door het vreemd geluid...

Ze zullen hem niet temmen,
Zoolang een Vlaming leeft.

Jan zingt luidkeels mee. Ook de anderen stemmen in.

— Toe speel nog een beetje, vraagt Farilde.

En zacht en teer nu, weemoedig zelfs ruischt het:

Mijn Vlaanderen heb ik hartelijk lief,
Mijn Vlaanderen bovenal...

Jan krijgt de tranen in de oogen. Hij heeft Vlaanderen zoo lief. En hij ziet het plots liggen, met zijn sterk verdeelde akkers, met zijn door boomen belijnde wegen, zijn paden door de velden, zijn beken, met de torentjes en molens, de hoeven en boomgaarden, met de Onze Lieve Vrouwetjes aan de boomen en kappelletjes langs de wegen... En met de wiegelende oogsten, de vlasgaarden, de malsche weiden, 't wuivend riet aan de grachten...

En hij ziet vader en moeder en broers en zus-

jes. Ja, morgen begint hij... morgen aan 't werk en dan gewroet om ze allen te halen later.

V.

't Was volle Zomer nu. De Vlamingen hadden een stuk prairie ontgonnen en reeds graan gezaaid voor hun eigen gebruik. Het stond daar veelbelovend. Aan de beek graasde het vee. Allen woonden in blokhuizen en voor de maaltijden kwam men samen in een grooter gebouw, dat nog ruimer moest worden, en als schuur en winterstal voor het vee zou dienen.

Jan Wallaais woonde bij de Vereeke's. Dries Lowage vond dat beter. Jan kende de Vereeke's immers zoo goed.

't Was avond nu. In de verte naderde een wagen. Dries en Vien waren naar de naburige stad geweest om allerlei waren en gereedschap. Dat was een reis van twee weken. Nu keerden ze terug. En blijde werden ze begroet. Ze hadden ook brieven mee, daar afgehaald op de post. Nieuws uit Vlaanderen. Dat was een vreugde!

Jan kreeg ook een brief. Hij ontroerde... Het kromme, grove geschrift van moeder. Maar welk een liefde straalde uit die woorden. Ook vader had een paar bladzijden vol geschreven. Ze woonden nu in een huisje. Vader had voortdurend werk. Moeder was veel beter. Men raakte

door de moeilijkheden. Wel drie maal las Jan den brief over. En de Vlamingen vertelden elkaar de tijdingen uit hun brieven. Maar men ging vroeg slapen. Er moest elken dag hard gewerkt worden. 't Was nu tijd om de schuur te voltooien. Straks kwam de oogsttijd. Daarna werd het Winter en die woedde hier streng. Men moest in een naburig bosch ook een grooten voorraad hout halen als brandstof.

's Morgens was ieder op post.

— Weer een warmen dag, zei Vereeke.

— Vader ge moogt zoo veel niet werken, zei Marie.

— Och, ik kan er nog tegen, kind... Ik ben taai. We moeten met den Winter gereed zijn. Dries heeft het me uitgelegd. Ik kan wel tegen de hitte. In Vlaanderen was ik een van de felste pikkers. En ik heb den oogst ook afgedaan in Frankrijk. Daar was 't nog wat anders dan bij ons...

— Jan, zei Vereeke. nu weer nieuwe moed, hé! Ge hebt goed nieuws van huis.

— Ja, ja, sprak de knaap,

Jan hield veel van Vereeke, die vroeger zijn ouders hielp en nu als een vader voor hem was.

Ook de anderen verschenen uit hun hutten. Fiel Vermeire stapte naar de beek om een bad te nemen.

De meisjes sneden het brood voor 't gemeenschappelijk ontbijt. De Lowage's hadden uit de

stad een nieuwen voorraad koffie meegebracht. In Dries' hut lag een vaatje bier. Dat was voor den Zaterdagavond en den Zondag. Men moest zuinig zijn...

De groep at buiten.

— Willen we aan 't werk beginnen? vroeg Dries.

En allen rezen dadelijk op, maar ze vreesden reeds de blakerende zon.

— Dat het een keer regende, 't zou deugd doen, zei Vereeke tot Vincke.

— Als het maar niet te geweldig neerplast en onzen oogst vernielt. Maar ja, we hebben verandering noodig.

Ieder begon aan zijn taak. Jan moest eerst aardappelen uitdoen. Dries was zeer tevreden over hem.

Te middag was de hitte geweldig. De mannen aten weinig.

— Laat ons wat langer rusten, zei Dries. Wij zullen vanavond dan ook wat langer voort doen.

Ieder was dankbaar om dat besluit. Men sliep in de schaduw der hutten.

't Was nu zeer stil. Toen de noenrust voorbij was floot Dries. Men mocht den heelen kostelijken namiddag niet verslapen. Er was zoo veel te doen, eer de lange strenge Winter kwam. Ieder gehoorzaamde. De meisjes namen naaiwerk en begaven zich naar de beek. Zij zorgden voor de

gansche huishouding en het vee.

Traag kroop de tijd voort. De zon brandde op de zwoegers. De vlakke scheen als een oven. Maar niemand kloeg. Fiel Vermeire floot zelfs nu en dan een deuntje of maakte een grap.

Hooger rees de schuur, de bergplaats voor 't guur seizoen. Vereeke hijgde soms. Maar hij wilde zich niet geven voor de laaiende zon. Men mocht hem geen ouden kerel noemen. Hij was van een taai ras. Plots uitte hij een kreet, sloeg de armen in de lucht en viel neer.

— Dries, Dries! schreeuwde Vermeire.

Dries Lowage was daar al.

— Een zonneslag! zei hij ontsteld. Pak hem op en draagt hem in de hut in de koelte.

Wat moesten ze doen? Niemand wist het. Vermeire meende dat water zou helpen. Hij schepte een emmer vol uit een ton, en smet het over Vereeke. Fons knielde bij zijn vader neer.

Jan liep naar de beek.

— Farilde, Marie! schreeuwde hij, en maakte wilde gebaren.

Hij vertelde dat hun vader ziek was.

— O, iets met vader! kreet Marie.

— Een ongeluk! gilte Farilde. En geen dokter hier...

't Gelaat van den lijder kreeg nog een wondere uitdrukking.

— 't Is de dood! fluisterde Vincke.

— O, vader, vader! snikte Fons. Ge moogt niet sterven...

— Sterven! riep Marie weenend. En geen dokter...

— 't Is de dood, herhaalde Vincke. Ik heb dat dikwijls gezien.

Even was er een drukkende stilte...

Marie knielde neer en bad luid het Onze Vader.

Ieder kwam onder diepen ernst. Jan weende aan de deur.

— 't Is gedaan... 't leven is er uit, zei Vincke. Een zonneslag, dat kan in eens uit zijn. En 't is hier zoo. Ja, 't is wreed... maar wat is er aan te doen?

Ieder was onthutst. Aan zoo iets had men nooit gedacht.

— Leg Vereeke op zijn bed, zei Dries Lowage.

In den nacht maakten Vincke en Vermeire de kist. En om de hitte moest de begrafenis den volgenden dag tegen den avond gebeuren.

De mannen traden buiten. Allen hadden hun Zondagsche kleeren aan, waarin ze van Vlaanderen waren gekomen. Ze droegen die voor den eersten keer, hier op de prairie... 't Was ter eere van Vereeke.

— Marie, Farilde en Fons Vereeke, nu is het oogenblik daar om vader te begraven, zei Dries Lowage.

Farilde begon luid te weenen. Ze wrong de handen. Marie bleef klamer. Ze knikte instemmend.

— Willen we allen nog eens naar vader gaan zien? stelde Dries voor.

Ze traden in de hut. De Lowage's hieven het deksel weg. Jan sloop ook binnen. Hij stond van achter. Men las dan een gebed.

— Is het met de toelating der familie? vroeg Dries, zooals men in Vlaanderen deed, als het triestig oogenblik aanbrak om den overledene uit zijn woning te brengen.

— Ja, antwoordde Fons.

— Dan gaan weg.

Dries leidde de meisjes en Fons buiten.

De dragers stelden zich voorop. Dan volgden Marie en Farilde en achter hen Dries bij Fons. Vermeire droeg een kruisje voor het graf.

Spoedig was men bij het graf achter de schuur. De drie kinderen barstten in tranen uit. Dan zonk de kist neer.

Dries stond aan den rand der groeve. Zijn handen beefden zichtbaar.

— Karel Vereeke, sprak hij, ge waart een braaf mensch, een goede vriend.

Ieder kreeg reeds bij die woorden de tranen in de oogen.

— Karel, ge hadt zooveel moed, vervolgde Dries. Als ik u vroeg minder te werken, wildet

gij niet. Op uw werk zijt gij gevallen. We zullen dat nooit vergeten. Als we geen moed voelen, gaan we aan u peinzen en weer kloek voort doen. Uw kinderen, Karel, zijn nu onder onze zorgen. Allen voor één, één voor allen!

— Ja, stemde Fiel Vermeire toe, wien de tranen over de wangen rolden.

— Wij zijn samen gekomen, Karel Vereeke, en nu zijt gij van ons weg. Maar de kolonie bestaat en we zullen voor uw kinderen uw plaats vervullen.

't Was de eerste rede op de prairie... en ze steeg uit een oprecht hart.

Dries trok zich terug. Allen keken nog eens in 't graf... Een brok aarde rolde naar beneden en bonsde op het hout...

— Vader, vader toch! gilde Farilde. Nooit zullen wij u meer zien!

Ze beet in haar zakdoek. Ze beefde van smart. Fiel Vermeire en Bernard Vincke vulden het graf. En op de terp werd het kruisje geplant.

Allen baden geknield. Toen gingen ze heen.

VI.

Den volgenden dag moest ieder weer aan het werk, Tegen den middag verduisterde de lucht. Een zwaar onweer brak los. En dan viel de regen bij stroomen. Jan zat dicht bij Dries. Hij was on-

der den indruk. De bui hield wel twee uur aan. Toen regende het zachter.

Het graan lag plat.

— Het zal zich weer rechten, zei Dries.

Jan woonde nu bij Dries en Vien. Hij dacht veel aan Vereeke. Maar nu zou Dries hem meer onder zijn hoede nemen.

— Jan is tien keer zooveel waard als Paaie, zei Dries tot Vien.

— De jongen werkt als een man.

— Ja. Ik zal hem aan eigen land helpen. Hij zal zijn weg wel maken.

's Zondags las Marie uit haar gebedenboek voor en allen luisterden. Daarna zat men bij de beek te praten. Ieder voelde wel de eenzaamheid. Maar in de week verzette het werk de gedachten.

Dries zou het volgend jaar nog eenige Vla-mingen doen komen.

— Vader en moeder ook? vroeg Jan.

— Doe maar uw best, sprak Dries. Als ge voort werkt lijk nu, krijgt ge eigen land en ja, dan schrijven we om uw familie.

Jan hield zich aan dat blijde vooruitzicht vast. En moedig arbeidde hij elken dag weer.

E I N D E.

Lees het vervolg in het volgend boekje Nr 357.